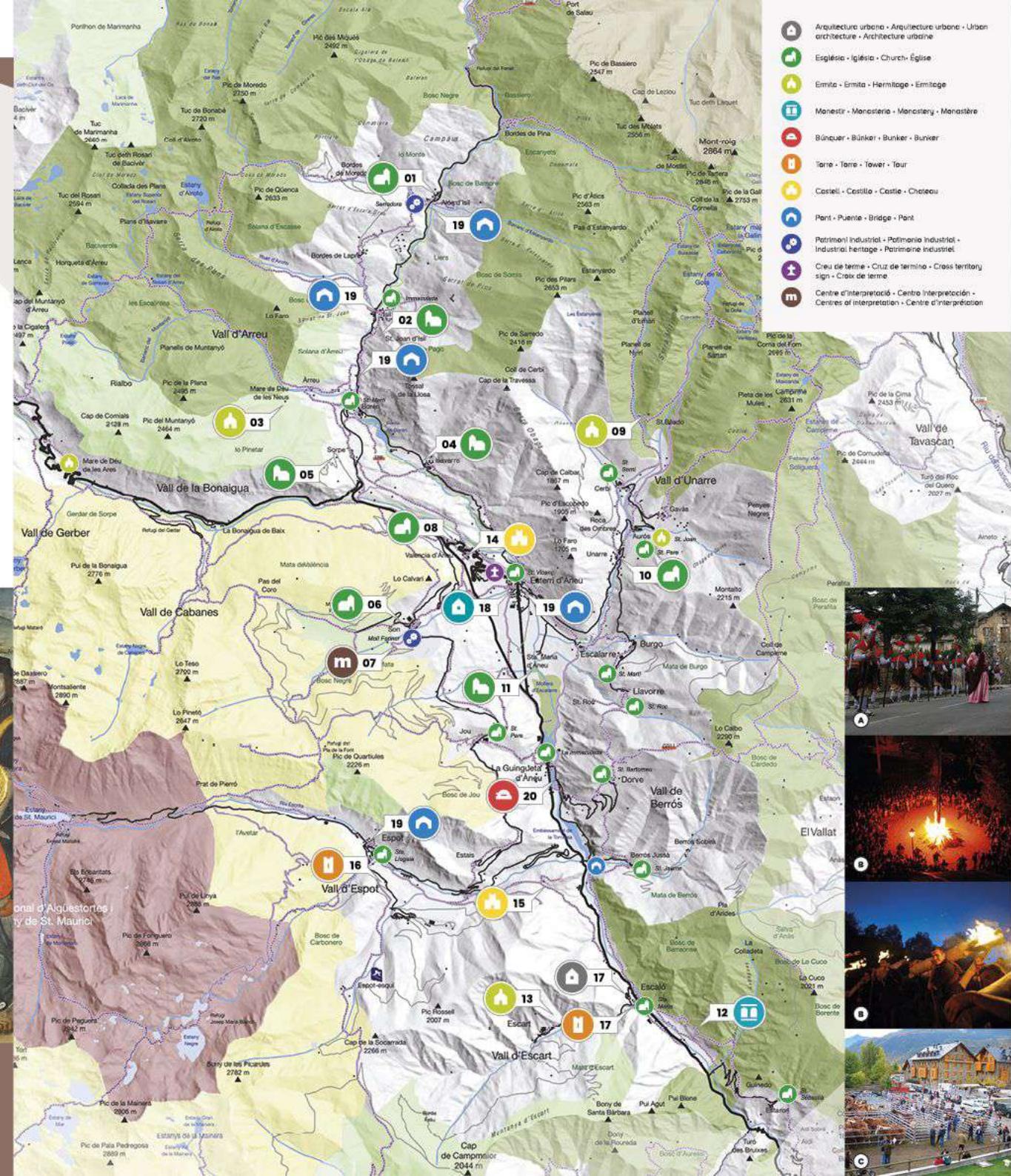

Valls d'Àneu
PATRIMONI CULTURAL

PATRIMONI CULTURA

www.vallsdoneu.org

	Arquitectura urbana - Architecture urbaine - Urban architecture - Architecture urbaine
	Església - Iglesia - Church - Église
	Ermita - Ermita - Hermitage - Ermitage
	Monestir - Monasterio - Monastery - Monastère
	Búnquer - Bunker - Bunker - Bunker
	Torre - Torre - Tower - Tour
	Castell - Castillo - Castle - Château
	Pont - Puente - Bridge - Pont
	Patrimoni Industrial - Patrimonio Industrial - Industrial heritage - Patrimoine Industriel
	Creu de terme - Cruz de término - Cross territory limit - Croix de terme
	Centre d'interpretació - Centro de interpretación - Centres of interpretation - Centre d'interprétation

ALÓS D'PSIL	Augustetes Camping Resort Tel. 973 626 263 www.auguestetescampingresort.com
Refugi del Fornet	Brosseta (Espiruella) Tel. 973 626 534 www.braseretalesquella.com
Refugi d'Alòs	Le Rebost del Bonell Tel. 973 626 269 lerebostdelbonell.blogspot.com
ESCALÓ	937 Gestrebar Tel. 973 626 645 www.937gestrebar.com
ESPOT	GUINJUAN D'ANIEU Hotel Pollo *** Tel. 973 626 080 www.hotelpollo.com
Apartaments Les Pizarras	Nou Camping Tel. 973 626 261 www.noucamping.cat
Tel. 973 624 009 www.lespizarras.com	
Apartaments (Areal)	ISARAVARE Nou Restaurant Tel. 610 034 476 / 639 455 387 www.nourestaurat.cat
Tel. 639 546 281 / 607 503 096 www.apartamentossalarel.net	
Alberg Les Domes	JOU
Tel. 973 636 900 www.lesdomes.com	Refugi Pla de la Font Tel. 619 930 771 www.refugipladelafont.com
Alber d'Esteve	
Tel. 973 624 106 www.alberd'esteve.com	
Camping La Melo	
Tel. 972 624 024 www.campinglamelo.com	
Camping Vero Parc	

Patrimoni Immateriale • Patrimonio inmaterial •
Non-material patrimony • Patrimoine immatériel

A. Processos de Jesús d'Estany d'Arreu: Divendres Sant, els Arrels desfilen en dues files, encapçalats pel capitó i l'enigmà la somorteta amagada per Verbinica i Meria Magdalena. Darrere, el pes de fusta de Jesús de Notzaret, la Dolores i el sepulcre flanquejat per dos ermitans. Cloven lo processó les tres Mares. Destaca lo seu vestimenta.
B. Petites: Decidades Petrites Immortalitat per la UNESCO desqueuen les Folles d'Invi. Festes encastell que es celebra lo nit de Sant Joan. Aquesta nit també hi ha folles a Espont i la Guingueta. Altres festes o les meravelles: a València d'Invi (dissetze propietat o Son Paret) i Alacant d'Invi (la nit del joc dels jocs).
C. Fira de Santa Teresa: Encara cap de setembre d'octubre es celebra a Estany d'Arreu la fira remarcada més important de lo comerci. El dissetze es destina al sector vaixell i el dissetze a la agricultura.

A. Procesión de los Judíos (Esterri d'Àneu): Viernes Santo, los Armados desfilan en dos filas, encabezados por el capitán y en medio, la sombrerita acompañada de Verónica y María Magdalena. Detrás, el paso de madera de Jesús de Nazaret, La Dolores y el sepulcro flanqueado por dos armadas. Cierra la procesión los tres Márquez. Destaca por su peculiar vestimenta.

B. Follies: Declarados Patrimonio inmaterial por la UNESCO, destacan las Follies de Sit, fiesta ancestral que se celebra la noche de San Juan. Esta noche también hay folles en Esporà y la Guingueta. Otras fiestas en la zona: en Vallsenç (sábado próximo a San Pedro) y Alós de Balaguer (primer sábado de julio).

C. Feria de Santa Teresa: El viernes 30 de semana de octubre se celebra

 A. Easter - Jews Procession (Easter d'Àneu): Costumed parade held Good Friday representing Christ's procession to Golgotha. The festival, very popular and very specific to Àneu, is experienced as it.

B. Falles: Declared intangible heritage by UNESCO. The most popular are Les Falles d'Illa (June 23rd). Others in the region include Esport La Guingueta d'Àneu (June 23rd), Volència d'Àneu (Saturday near 29th of June) and Aliós d'Illa (1st Saturday in July). **C. Fair of Santa Teresa:** Celebrated on the third weekend of October in Estern. It is the largest cattle fair in the region.

A. Procession des Juifs (Estari d'Aneu) : Vendredi Saint. Les vêtements (le rituel), la mise en scène, le codage... tout l'ensemble fait que cette cérémonie religieuse a une grande influence dans la vallée.

B. Fête des Falles : Déclarée patrimoine immatériel par l'UNESCO. Les plus connues sont les Falles d'Olèst (23 Juin). Cette nuit, on célébre aussi des Falles à Espéra et La Guingueta d'Aneu. Le samedi plus proche de Saint Père on les célèbre à Vilanova d'Aneu et le premier samedi de juillet à Alòs d'Isil.

C. Foire de Santa Teresa : Le troisième week-end d'octobre un organisme d'Estéri la faire des élusseurs le plus importante de la région.

01. Sant Liser d'Alós. S.XII. Romànica, modificada posteriorment (s.XVIII). Magnífica portalada romànica (finals s.XII) que compta amb una rica ornamentació. Necròpolis (s.XII-XIII).

02. Sant Joan d'Isil. S.XII. Una de les construccions més característiques i notables de la zona per la seva ubicació arron de riu. Destaca la portalada i el conjunt escultòric de la cornisa. Declarada Bé d'Interès Cultural i Nacional.

03. Ermita Mare de Déu de les Neus (Arreu). S.XII. D'una sola nau i amb absis semicircular. Destaca un crismón situat sobre la porta. Accés a peu 45'.

04. Sant Llorenç d'Iseverre. S.XII-XIII. L'element més notable és la portalada amb ornamentals. Una sola nau cappada o llevarat per un absis semicircular i un campanar de torre.

05. Sant Pere de Sorpe. S.XII. Modificada durant els s.XVII-XVIII. Retaule renaixentista del s. XVI. Presidit per una talla romànica de Sant Pere. Pintures murals romàniques originals.

06. Sant Just i Sant Pastor de Son. S.XII-XIII. Una de les construccions més emblemàtiques del romànic aranenc. Formada per l'església i el caminidor-torre del retaule. Declarada Bé Cultural d'Interès Nacional (1983). Destaca el retaule gòtic s. XIV.

07. Centre de Documentació dels Pirineus (CEDPIR) (Son). Espai de divulgació del món rural en la segona meitat del segle XX.

08. Sant Andreu de València. S.XII. D'estil romànic se'n conserva la capçalera composta pel presbiteri i per l'absis semicircular. Es conserven pintures murals del segle XII (Museu Diocesà d'Urgell) i talla romànica de Crist a la creu (Museu Frederic Marès de Barcelona).

09. Ermita de Sant Beado (Cerbi). S.XI. Ermita romànica isolada al nord del terme, a prop del poble de Cerbi. Accés a peu 40'.

10. Sant Julià d'Unarre. S.XVIII. Campanar de torre quadrada, amb coberta de les nombrades barret de bruixa. A destacar el retaule barroc popular i el conjunctor de base quadrada obert als quatre punts cardinals.

11. Santa Maria d'Aneu (Escalarre). S.XI. Església d'origen romànic amb modificacions del s. XVI. A l'interior es poden contemplar les reproduccions de les pintures romàniques que es conserven al MNAC. Declarada Bé Cultural d'Interès Nacional (1962).

12. Sant Pere del Burgal (Escaló). Antic monestir carolingi convertit en abadia benedictina a final del s. X. Còpia de frescos romànics, originals MNAC. Declarat Bé Cultural d'Interès Nacional (1951). Accés a peu 25'.

13. Mare de Déu de la Roca (Escarri). S.XII. Ermita romànica construïda a la roca, a la que s'accedeix per un camí molt aeri (20').

14. Conjunt arqueològic Castell de València d'Aneu. S.XI-XII. jaciment arqueològic que inclou les ruïnes del antic castell dels comtes del Pallars i de l'antiga vila medieval.

15. Castell de Llort (Espot). S.X. Construcció medieval. Restes de l'antiga fortalesa, des d'on es controlava l'entrada principal a les Valls d'Aneu.

16. Torre de guaita d'Espot. S.XII o XIII. Torre de defensa de planta circular, de 13,5 m d'alçada, porta d'accés d'arc de mig punt a 6 m. Declarada Bé Cultural d'Interès Nacional.

17. Vila Closa i Torre d'Escaló. S.XI. Vila que encara conserva l'estructura de vila closa, tancada per muralles amb un sol carrer central. Des de l'interior de la Vila Closa es pot accedir a la Torre de Guaita de planta circular, amb gairebé 7m de diàmetre i 15m d'alçada. Centre Interpretació de les Viles Closes, el qual està basat en l'autoguidage, i mitjançant audiovisuals interactius tàctics, vehicula la visita completa als principals elements patrimonials de la vila d'Escaló.

18. Casa Gassia (Ecomuseu, Esterri d'Aneu). S.XVIII. Edifici representatiu d'una època en què la base de l'economia local era la pagesia i el bestiar. Un passeig íntim del que fou la vida en família i els espais domèstics habituals a les valls dels Pirineus fins la primera del segle XX.

19. Ponts romànics de les Valls d'Aneu. Construits sobre el riu Noguera Pallaresa i l' Escrita, entre els segles XI-XIII, troben de nord a sud, el d'Alós d'Isil, el d'Isil, el d'Aneu, el de la Capella d'Espot, el d'Esterri d'Aneu i el de la Torrossa. Menys el d'Esterri que és era de dos ulls, la resta son d'un sol ull i arc de mig punt.

20. Búnkers de la Guingueta. Construïts durant la postguerra, formaven part de l'anomenada "línia P", una línia defensiva de fortificacions militars per aturar una suposada invasió militar que entrés pels Pirineus.

* En temporada alta existeixen horaris de visites guiades a les esglésies. Fuera de temporada consultar amb Ecomuseu.

01. Sant Liser d'Alós. S.XII. Romànica, modificada posteriorment (s.XVIII). Magnífica portalada romànica (finals s.XII) con una rica ornamentación. Necrópolis (s.XII-XIII).

02. Sant Joan d'Isil. S.XII. Una de las construcciones más características y notables de la zona por su ubicación al lado del río. Destaca la portalada y el conjunto escultórico de la cornisa. Declarada Bien de Interés Cultural y Nacional.

03. Ermita Mare de Déu de les Neus (Arreu). S.XII. De una sola nave y con ábside semicircular. Destaca un crismón situado sobre la puerta. Acceso a pie 45'.

04. Sant Llorenç d'Iseverre. S.XII-XIII. El elemento más notable es la portalada con arnamentos. Una sola nave, en la cabecera, un ábside semicircular y un campanario de torre.

05. Sant Pere de Sorpe. S.XII. Modificada durante los siglos XVI-XVIII. Retablo renacentista del siglo XVI. Presidido por una talla románica de San Pedro. Pinturas murales románicas originales.

06. Sant Just i Sant Pastor de Son. S.III-XIII. Una de las construcciones más emblemáticas del románico aranenco. Formada por la iglesia y el caminador-torre del retablo. Declarada Bien Cultural de Interés Nacional (1983). Destaca el retablo gótico del s. XIV.

07. Centre de Documentació dels Pirineus (CEDPIR) (Son). Espacio de divulgación del mundo rural en la segunda mitad del siglo XX.

08. Sant Andreu de València. S.XII. De estilo románico se conserva la cabecera compuesta por el presbiterio y por el ábside semicircular. Se conservan pinturas murales del siglo XII (Museo Diocesano d'Urgell) y talla románica de Crist a la cruz (Museo Frederic Marès de Barcelona).

09. Ermita de Sant Beado (Cerbi). S.XI. Ermita románica isolada, cerca del pueblo de Cerbi. Acceso a pie 40'.

10. Sant Julià d'Unarre. S.XVIII. Campanario de torre cuadrada, con cubierta de los llamados sombreros de bruja. A destacar el retablo barroco popular y el conjunctor de base cuadrada abierto a los cuatro puntos cardinales.

11. Santa Maria d'Aneu (Escalarre). S.XI. Iglesia de origen románico con modificaciones del s. XVI. En el interior se pueden contemplar las reproducciones de las pinturas románicas que se conservan en el MNAC. Declarada Bien Cultural de Interés Nacional (1962).

12. Sant Pere del Burgal (Escaló). Antiguo monasterio carolingio convertido en abadía benedictina a finales del s. X. Copia de frescos románicos, originales MNAC. Declarado Bien Cultural de Interés Nacional (1951). Acceso a pie 25'.

13. Mare de Déu de la Roca (Escarri). S.XII. Ermita románica construida a la roca, a la que se accede por un camino muy aéreo (20').

14. Conjunto arqueológico Castell de València d'Aneu. S.XI-XII. Yacimiento arqueológico que incluye las ruinas del antiguo castillo de los condes del Pallars y de la antigua villa medieval.

15. Castell de Llort (Espot). S.X. Construcción medieval. Restos de la antigua fortaleza, des de on es controlava l'entrada principal a les Valls d'Aneu.

16. Torre de vigia Espot. S.XII o XIII. Torre de defensa de planta circular, de 13,5 m de altura, puerta de acceso de arco de medio punto a 6 m. Declarada Bé Cultural d'Interés Nacional.

17. Villa Closa i Torre d'Escaló. S.XI. Villa que ancora conserva la estructura fortificada, cerrada por murallas con una sola calle central. Desde el interior de la Villa Closa se puede acceder en la Torre de Vigia de planta circular, con casi 7m de diámetro y 15m de altura. Centro Interpretación de las Viles Closes, el cual está basado en el autoguidage, y audiovisuales interactivos táctiles, vehicula la visita a los principales elementos patrimoniales del pueblo de Escaló.

18. Casa Gassia (Ecomuseu, Esterri d'Aneu). S.XVIII. Edificio representativo de una época en la que la base de la economía local era la agricultura y el ganado. Un paseo íntimo del que fue la vida en familia y los espacios domésticos habituales en las vallas del Pirineo hasta la primera del siglo XX.

19. Puentes románicos de las Valls d'Aneu. Construidos sobre el río Noguera Pallaresa y Escrita, entre los siglos XI-XIII, encontramos de norte a sur, el d'Alós d'Isil, el d'Isil, el d'Aneu, el de la Capella d'Espot, el d'Esterri d'Aneu y el de la Torrossa. Todos son con un solo ojo y arco de medio punto, salvo el de Esterri que tiene dos ojos.

20. Búnkers de la Guingueta. Construidos durante la posguerra, formaban parte de la llamada "línea P", una línea defensiva de fortificaciones militares para atajar una supuesta invasión militar que entrara por los Pirineos.

* En temporada alta existen horarios de visitas guiadas en las iglesias. Fuera de temporada consultar con el Ecomuseo.

01. Sant Liser d'Alós. 12th c. Romanesque origin, modified in the 18th c. Magnificent example of late twelfth century Romanesque design with rich ornamentation. Necropolis from the 12th-13th c.

02. Sant Joan d'Isil. 12th c. One of the most characteristic and notable buildings of the twelfth century in the area due to its location on the river. Of particular interest is the door and the sculptures on the cornice. Declared Bien de Interés Cultural and Nacional.

03. Hermitage Virge de les Neus (Arreu). 12th c. A single nave with a semicircular apse. Christian symbols above the door. Access by a 45' walk.

04. Sant Llorenç d'Iseverre. 12th -13th c. Most notable for its ornate doorway. A single nave to the east with a semicircular apse and a bell tower.

05. Sant Pere de Sorpe. 12th c. Modified during the 16th to 18th c. Renaissance altarpiece from the 16th c. presided over by a Romanesque statue of St. Peter. Original Romanesque murals.

06. Sant Just i Sant Pastor de Son. 11th -12th c. One of the most emblematic romanesque churches in the Aneu valleys. Consisting of a single nave with a chapter and a society. Declared of Cultural and National Interest. Highlights include the Gothic altarpiece from the 15th c. and the bell tower with Lombard arches.

07. Documentation Center of the Pyrenees (Son). 20th c. Center for the interpretation of rural culture and environment. Established in the mid-twentieth century.

08. Sant Andreu de Valencia. 12th c. Preserved Romanesque style composed of the chancel or a semicircular apse. Wall paintings from the twelfth century are preserved in the Diocesan Museum of Urgell and a Romanesque carving of Christ on the cross can be found in the Museu Frederic Marès de Barcelona.

09. Ermita de Sant Beado (Cerbi). 11th c. Isolated Romanesque hermitage near the village of Cerbi. Consists of a single nave. Access by a 40' walk.

10. Sant Julià d'Unarre. 18th c. Square bell tower, with a roof shaped like a witch's hat. Features a Baroque altarpiece and a square conjuratory with openings to the four cardinal points where religious ceremonies relating to agriculture were held.

11. Santa Maria d'Aneu (Escalarre). 11th c. Originally a Romanesque church with modifications made during the 16th c. One can see reproductions of the original Romanesque paintings that are now preserved in the MNAC. Declared an historic monument in 1962.

12. Sant Pere del Burgal (Escaló). 9th -12th c. Carolingian monastery converted into a Benedictine abbey during the late 10th c. Contains copies of original Romanesque paintings that are now preserved in the MNAC. Declared of Cultural and National Interest (1951). Access by a 25' walk.

13. Mare de Déu de la Roca (Escarri). XII-XIII. Iglesia románica construida contra una pared rocosa, que se accede por un camino muy aéreo (20').

14. Ensemble arqueológico del Castillo de València d'Aneu. XII-XIII. Sitio arqueológico formado por las ruinas del antiguo castillo de los condes del Pallars y de la antigua villa medieval.

15. Château de Llort (Espot). Xe s. Bâtiment médiéval. Ruines de l'ancienne fortresse d'où on contrôlait l'entrée principale aux vallées d'Aneu.

16. Tour de surveillance d'Espot. XII o XIII s.s. Tour de plan circulaire, de 13,5 m de altura, con una parte de acceso de arco de medio punto a 6 m del suelo. Declarada Bien Cultural d'Interés Nacional.

17. Villa « Closa » et tour d'Escaló. XII s. Village conservant encore la structure fortifiée, formé par une rue unique. Les murs postérieurs des maisons forment la muraille d'enceinte. De l'intérieur du village on peut accéder à la tour de plan circulaire, de presque 7m de diamètre et 15m de hauteur. Centre d'Interpretación de « Viles Closes », basado en l'autoguidage, avec des audio-visuels interactivos táctiles, il relève la visita avec les principales éléments patrimoniaux del village d'Escaló.

18. Casa Gassia (Ecomuseu, Esterri d'Aneu). XVIII s. Bâtiment représentatif de una época en la que la base de la economía local era la agricultura y el ganado. Un paseo íntimo del que fue la vida en familia y los espacios domésticos habituales en las vallas del Pirineo hasta la primera del siglo XX.

19. Ponts romànics de les Valls d'Aneu. Construits sobre el riu Noguera Pallaresa i Escrita, entre els segles XI-XIII, troben de nord a sud, el d'Alós d'Isil, el d'Isil, el d'Aneu, el de la Capella d'Espot, el d'Esterri d'Aneu i el de la Torrossa. Menys el d'Esterri que és era de dos ulls, la resta son d'un sol ull i arc de mig punt.

20. Búnkers de la Guingueta. Construidos durante la posguerra. Formaban parte de la llamada "línea P", una línea defensiva de fortificaciones militares para atajar una supuesta invasión militar que entrara por los Pirineos.

* In high season there are guided visits for the churches, in off season please check with Ecomuseo.

01. Sant Liser d'Alós. XII s. Romanesque, modified in the 18th c. Magnificent example of late twelfth century Romanesque design with rich ornamentation. Necropolis from the 12th-13th c.

02. Sant Joan d'Isil. XII s. Lin des bâtiments les plus caractéristiques et intéressants de la vallée par son chevet construit sur le lit de la rivière. À remarquer le portail et la décoration sculptural de la corniche. Déclarée Bien d'Intérêt Culturel et National.

03. Chapelle de la Mare de Déu de les Neus (Arreu). XII s. D'une seule nef et avec une absidiole semi-circulaire. À remarquer le christogramme situé sur la porte. Accès à pied 45'.

04. Sant Llorenç d'Iseverre. XII-XIII s. L'élément le plus remarquable est le portail et sa décoration. D'une seule nef avec une absidiole semi-circulaire et un clocher en forme de tour.

05. Sant Pere de Sorpe. XII s. Modifiée pendant les XVIIe-XVIII s. Rétablage de la Renaissance XVIIe s. Présidée par une sculpture romane statue de St. Peter. Peintures murales romanes originales.

06. Sant Just i Sant Pastor de Son. XII-XIII s. Une des constructions les plus originales du roman de la vallée. Formée par l'église, le clocher et la tour conjuradora avec l'horloge. Declarée Bien Cultural d'Interés Nacional (1983). A voir aussi le retable gothique du XVe.

07. Centre de documentation des Pyrénées à Son. Centre de divulgation de la vie del mundo rural, pendant la seconde mitad del XX s.

08. Sant Andreu de Valencia. XII s. De style roman église conserve le chevet composé par le presbytère et une absidiole semi-circulaire. Ses peintures murales du XII s. sont au Musée Diocésan d'Urgell et une sculpture romane de Christ sur la croix, au Musée Frederic Marès de Barcelone.

09. Chapelle de Sant Beado (Cerbi). XII s. Chapelle romane isolée, près du village de Cerbi. Accès à pied 40'.

10. Sant Julià d'Unarre. XVIII s. Clocher de tour corrée, avec toit octogonal. Rétablage populaire et conjuradora de plan camé ouvert aux quatre points cardinaux.

11. Sainte Maria d'Aneu (Escalarre). XII s. Église d'origine romane avec des modifications du XVI s. À l'intérieur on peut percevoir les reproductions des peintures romanes conservées au MNAC. Declarée Bien Cultural d'Interés Nacional (1962).

12. Sant Pere del Burgal. Ancien monastère carolingien transformé en abbaye bénédictine à la fin du X s. Église à double chevet. Copie des peintures murales romanes, originales au MNAC. Declarado Bien Cultural d'Interés Nacional (1951). Accès a pie25'.

13. Mare de Déu de la Roca (Escarri). XII s. Chapelle romane construite contre une paroi rocheuse, on y accède por un chemin très aérien. (20')

14. Ensemble archéologique du Château de Volència d'Aneu. XII-XIII s. Site archéologique formé par les ruines del ancien château des comtes del Pallars y del ancien village médiéval.

15. Château de Llort (Espot). Xe s. Bâtiment médiéval. Ruines de l'ancienne fortresse d'où on contrôlait l'entrée principale aux vallées d'Aneu.

16. Tour de surveillance d'Espot. XII o XIII s.s. Tour de plan circulaire, de 13,5 m de altura, con una parte de acceso de arco de medio punto a 6 m del suelo. Declarada Bien Cultural d'Interés Nacional.

17. Ville « Closa » et tour d'Escaló. XII s. Village conservant encore la structure fortifiée, formé par une rue unique. Les murs postérieurs des maisons forment la muraille d'enceinte. De l'intérieur du village on peut accéder à la tour de plan circulaire, de presque 7m de diamètre et 15m de hauteur. Centre d'Interpretación de « Viles Closes », basado en l'autoguidage, avec des audio-visuels interactivos táctiles, il relève la visita avec les principales éléments patrimoniaux del village d'Escaló.

18. Casa Gassia (Ecomuseu, Esterri d'Aneu). XVIII s. Bâtiment représentatif d'une époque où la base de la économie local était l'agriculture et le bétail. Une visite guidée pour connaître la vie familiale et voir les espaces domestiques habituels des vallées pyrénéennes jusqu'au début du XXe s.

19. Ponts romans dels Valls d'Aneu. Construits sur la rivière Noguera Pallaresa i Escrita, entre el Xie i el XII s.s., nous trobem de nord a sud, cel-lui d'Alós d'Isil, Isil, Arreu, Espot, Esterri d'Aneu i la Torrossa et, sur la Escrita, cel-lui de la Capella d'Espot. Tous ont une seule voûte en arc de demi - point, sauf cel-lui d'Esterri qui en a deux.

20. Búnkers de la Guingueta. Construits entre 1944 et 1948 ils faisaient partie de la ligne P, une ligne de défense de fortifications militaires pour arrêter une hypothétique invasion militaire qui entrerait par les Pyrénées.

* En haute saison il existe des horaires de visites guidées. Hors Saison contacter avec l'Ecomuseu.

